

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย ในขอบข่าย คือ

1. ความพร้อมในการจัดการศึกษา และสภาพการบริหารของโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย

2. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย การวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลดังต่อไปนี้

ความพร้อมในการจัดการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม

การสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คนผู้ให้สัมภาษณ์ คือครูใหญ่ของทุกโรงเรียน จำนวน 14 รูป ผลการสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน

ตารางที่ 3 สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน

| สถานภาพ              | จำนวน<br>(รูป) | ร้อยละ<br>(N = 14) |
|----------------------|----------------|--------------------|
| สถานภาพ              |                |                    |
| ครูใหญ่              | 14             | 100.00             |
| วุฒิ / ความรู้สูงสุด |                |                    |
| ด้านสามัญ            |                |                    |
| - ปริญญาโท           | 1              | 7.14               |
| - ปริญญาตรี          | 10             | 71.44              |
| - อนุปริญญา          | 3              | 21.42              |

ตารางที่ 3 (ต่อ)

| สถานภาพ                          | จำนวน<br>(รูป) | ร้อยละ<br>(N = 14) |
|----------------------------------|----------------|--------------------|
| ด้านธรรม                         |                |                    |
| - นักธรรมเอก                     | 14             | 100.00             |
| - นักธรรมโท                      | -              | -                  |
| - นักธรรมตรี                     | -              | -                  |
| ด้านบาลี                         |                |                    |
| - เปรียญ 3 ประโยค                | -              | -                  |
| - เปรียญ 4 ประโยค                | 2              | 14.28              |
| - เปรียญ 5 ประโยค                | -              | -                  |
| - เปรียญ 6 ประโยค                | -              | -                  |
| อายุ                             |                |                    |
| ไม่เกิน 30 ปี                    | 2              | 14.28              |
| 31 - 40 ปี                       | 2              | 14.28              |
| 41 - 50 ปี                       | 6              | 42.86              |
| 50 ปีขึ้นไป                      | 4              | 28.58              |
| พรรษา                            |                |                    |
| ไม่เกิน 10 ปี                    | 2              | 14.28              |
| 11 - 20 ปี                       | 4              | 28.58              |
| 21 - 30 ปี                       | 6              | 42.86              |
| 30 ปีขึ้นไป                      | 2              | 14.28              |
| ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน |                |                    |
| ต่ำกว่า 5 ปี                     | 9              | 64.30              |
| 6 - 10 ปี                        | 2              | 14.28              |
| 11 - 15 ปี                       | 1              | 7.14               |
| 15 ปีขึ้นไป                      | 2              | 14.28              |

จากตารางที่ 3 พบว่า สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้สัมภาษณ์ มีดังนี้ ผู้บริหารมีอายุระหว่าง 41-50 ปี เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมา มีอายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.58 และผู้บริหารที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และมีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 14.28 ส่วนระยะเวลาที่บวชพรรษา ผู้บริหารส่วนใหญ่มีพรรษา ระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมา มีพรรษาระหว่าง 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.58 และผู้บริหารที่มีพรรษาดำเนินการต่ำกว่า 10 ปี และมีพรรษา 30 ปีขึ้นไป มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 14.28 และในด้านการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร พบว่า มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 64.30 รองลงมา มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 6-10 ปีขึ้นไป มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 14.28

## ตอนที่ 2 ความพร้อมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

### ด้านบุคลากร

ในเชิงปริมาณ โดยดูจากเกณฑ์อัตราครูต่อนักเรียน (1:25) จำนวนครูมีเพียงพอ แต่ในเชิงคุณภาพ การจัดครูสอนตามรายวิชาจะไม่เพียงพอ เนื่องจากครูต้องสอนหลายชั้น ทำให้ครูทำการสอนมากเกินไป

ส่วนด้านการจัดครูสอนตามวุฒิหรือความถนัด โรงเรียนไม่สามารถจัดได้ เนื่องจากไม่มีครูที่จบการศึกษามาตรงกับรายวิชาที่สอน จึงใช้ครูที่พอมีความรู้ในรายวิชานั้น ๆ สอนแทน สำหรับรายวิชาที่ขาดแคลนครูที่จบตรงตามสาขาวิชา ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

ในด้านการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนมีการพัฒนาเป็นประจำ โดยการส่งครูเข้ารับการอบรม ตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น เช่น กลุ่มโรงเรียน สถาบันราชภัฏในพื้นที่

ส่วนในด้านการจัดสวัสดิการและสร้างขวัญกำลังใจ แก่ครูนั้น โดยที่ทางโรงเรียนไม่สามารถจัดค่าตอบแทนให้แก่ครูผู้สอนตามวุฒิการศึกษาได้ เนื่องจากมีงบประมาณไม่เพียงพอ โรงเรียนจึงจัดสวัสดิการด้านอื่น ๆ ให้แก่ครู ได้แก่ จัดให้มีการประกันสังคม จัดหาเครื่องแบบเครื่องแต่งกายให้ฟรี และมีการเลี้ยงอาหารกลางวัน

ผลการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า มีโรงเรียนที่มีจำนวนครูต่อนักเรียนเหมาะสม จำนวน 12 โรง และโรงเรียนที่มีจำนวนครูต่อนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ จำนวน 2 โรง และการมีครูสอนตรงตามวุฒิพบว่า มีโรงเรียนที่สามารถจัดครูสอนตามวุฒิ จำนวน 2 โรง อีก 12 โรง ไม่สามารถดำเนินการได้ ส่วนในด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า โรงเรียนส่งครูเข้าอบรมทางวิชาการที่กลุ่มโรงเรียน และสถาบันราชภัฏในพื้นที่จัดขึ้น สำหรับการจัดสวัสดิการและการสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู พบว่าโรงเรียนมีการจัดสวัสดิการแก่ครู เช่น จัดให้มีการประกันสังคม จัดเครื่องแบบแต่งกายให้ฟรี และจัดเลี้ยงอาหารกลางวัน นอกจากนั้นยังมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในโรงเรียน

### ด้านอาคารสถานที่

โรงเรียนมีห้องเรียนและห้องประกอบต่าง ๆ เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม เพียงพอ แต่ไม่ค่อยเหมาะสม เนื่องจากเป็นอาคารชั่วคราว หรือไม่ก็เป็นอาคารเก่า โดยแต่ละโรงเรียนจัดทำแผนการใช้อาคาร สถานที่ เป็นประจำทุกปี ให้สอดคล้องกับการจัดชั้นเรียน และมีการซ่อมแซมประจำปี เนื่องจากอยู่ในสภาพเก่า

ผลการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า โรงเรียนมีการจัดห้องเรียน และห้องประกอบดังนี้

1. การจัดห้องเรียน พบว่า มีโรงเรียนจัดห้องเรียนในอาคารถาวร 5 โรง และจัดห้องเรียนในอาคารชั่วคราว 9 โรง

2. การจัดห้องประกอบต่าง ๆ พบว่า ทุกโรงเรียนจัดให้มีห้องพักครู ห้องธุรการ ห้องวิชาการ สำหรับห้องสมุด มีการจัดห้องสมุด จำนวน 8 โรง ส่วนอีก 6 โรง จัดเป็นมุมหนังสือ ในการจัดห้องทดลองวิทยาศาสตร์พบว่า มีเพียง 3 โรงเรียนเท่านั้นที่มีห้องทดลองวิทยาศาสตร์ ส่วนอีก 11 โรงยังไม่มี

สำหรับอาคารประกอบอื่นๆ เช่น หอประชุม โรงอาหาร ห้องส้วม พบว่ามีโรงเรียน 4 โรง มีอาคารหอประชุมเป็นการเฉพาะ ส่วนอีก 10 โรง ใช้ศาลาการเปรียญของวัดเป็นหอประชุม ส่วนโรงอาหารจัดเป็น 2 ลักษณะ คือ วัดที่มีหอฉันจะใช้หอฉันเป็นโรงอาหาร ส่วนวัดที่ไม่มีหอฉันจะสร้างอาคารชั่วคราวเป็นโรงอาหาร ในส่วนของห้องส้วมทุกโรงเรียนจะใช้ห้องส้วมของวัดที่มีอยู่แล้วเป็นห้องส้วมสำหรับนักเรียน ซึ่งมีเพียงพอต่อการให้

ในด้านการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้น พบว่าโรงเรียนมีแผนการใช้อาคารสถานที่ประจำปีการศึกษา และมีแผนผังแสดงที่ตั้งของอาคารสถานที่ รวมถึงมีการสำรวจซ่อมแซมประจำปีโดยมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบดูแล

#### ด้านวัสดุ อุปกรณ์

โรงเรียนส่วนใหญ่มีอุปกรณ์ไม่เพียงพอ เนื่องจากไม่ได้รับเงินงบประมาณในการจัดซื้อโดยตรง ต้องแก้ปัญหาด้วยการขอรับบริจาคจากหน่วยงานต่าง ๆ และบุคคลทั่วไป รวมทั้งจัดซื้อของที่ใช้แล้วมาใช้ เพราะมีราคาถูก เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ดีด เป็นต้น

ในด้านสภาพความเหมาะสมต่อการใช้งานของวัสดุอุปกรณ์นั้น อยู่ในสภาพพอใช้ได้ และโรงเรียนต้องบำรุงรักษา ซ่อมแซมทุกปี

ผลการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า โรงเรียนทุกโรงมีการสรรหาและได้มาซึ่งอุปกรณ์เพื่อให้เป็นผลต่อการใช้งาน โดยจัดทำเป็นโครงการ มีการจัดหาโดยวิธีจัดซื้อ และขอรับบริจาค สำหรับการใช้งานและดูแลรักษา มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ และสังเกตพบว่าวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับบริจาคส่วนใหญ่ จะเป็นของใช้ในสำนักงานมากกว่าอุปกรณ์การเรียนการสอน

### ด้านงบประมาณ

โรงเรียนได้รับงบประมาณจากกรมการศาสนา เป็นรายได้หลักของโรงเรียนที่ใช้ในการบริหารงาน โดยได้รับจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนรายหัวของนักเรียน โรงเรียนจะต้องนำงบประมาณที่ได้รับดังกล่าวมาจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายของโรงเรียน เริ่มตั้งแต่ เงินเดือนครู ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าสาธารณูปโภค ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ไม่เพียงพอ สำหรับการขอรับงบประมาณจากแหล่งอื่น โรงเรียนพระปริยัติธรรม ที่จัดตั้งโดยคณะสงฆ์ระดับอำเภอ/ตำบล จะได้รับการสนับสนุนจากคณะสงฆ์อย่างสม่ำเสมอ ส่วนโรงเรียนที่จัดตั้งโดยเจ้าอาวาสของวัดที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียน จะประสบปัญหาในการหาแหล่งเงินสนับสนุน

ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จ่าย โรงเรียนมีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี หลังจากที่ได้รับผลการแจ้งยอดเงินงบประมาณ มีการจัดสรรโดยคณะกรรมการของโรงเรียน โดยจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายเรียงลำดับความสำคัญ คือ เงินเดือนบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ค่าสาธารณูปโภค และอื่น ๆ

สำหรับการติดตาม ตรวจสอบการใช้งบประมาณ โรงเรียนมีคณะกรรมการดูแล มีการจัดทำบัญชีการเงิน และรายงานทางการเงินเป็นประจำ เป็นรายเดือน รายภาคเรียนและรายปี ทั้งนี้ ได้มีการจัดทำรายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ได้แก่ กรมการศาสนา กลุ่มโรงเรียน และคณะสงฆ์ให้การสนับสนุน

ผลการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า โรงเรียนทุกโรงมีแผนการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ เช่น การจัดทอดผ้าป่าประจำปี และโรงเรียนมีแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี รวมทั้งมีการตรวจสอบการใช้งบประมาณ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดูแล สำหรับการรายงานผลการใช้งบประมาณประจำปีนั้น พบว่า มีการจัดทำรายงานผลการใช้งบประมาณประจำปี ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เช่น กรมการศาสนา กลุ่มโรงเรียน และคณะสงฆ์

### ตอนที่ 3 สภาพการบริหารโรงเรียน

#### ด้านการวางแผน

โรงเรียนมีการจัดทำธรรมนูญและแผนพัฒนาโรงเรียน ตามคำแนะนำของกรมการศาสนา และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการโรงเรียน โดยการดึงชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาร่วมเป็นกรรมการ ส่วนในด้านการทำแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนมอบให้หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ทำแผนเสนอคณะกรรมการโรงเรียน

ส่วนการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ โรงเรียนสามารถดำเนินงานตามแผน ได้เป็นส่วนใหญ่ มีเพียงส่วนน้อยที่ไม่สามารถดำเนินงานได้ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ และโรงเรียนแก้ปัญหาด้วยการเลื่อนโครงการไปดำเนินการในปีต่อไป

ผลการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนมีเอกสารธรรมนูญโรงเรียน แผนพัฒนาโรงเรียน และแผนปฏิบัติการประจำปี พร้อมทั้งมีเอกสารข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน เพราะเป็นข้อตกลงร่วมกันในระดับกลุ่มโรงเรียน ว่าทุกโรงเรียนจะต้องจัดทำเอกสารเหล่านี้ ให้ครบถ้วน สำหรับการดำเนินงานตามแผน พบว่า มีเอกสารสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม พร้อมภาพถ่ายกิจกรรม

#### ด้านการจัดองค์กร

โรงเรียนจัดโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียน อนุโลมตามโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยแบ่งงานออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายบริการ และฝ่ายปกครอง พร้อมทั้งมีการมอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติตามโครงสร้างการบริหารงาน โดยออกเป็นคำสั่งของโรงเรียน

สำหรับการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ มีการออกคำสั่งของโรงเรียนเป็นการเฉพาะ ในรูปของคณะกรรมการขึ้นรับผิดชอบ

ผลการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนมีแผนภูมิ โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน แผนภูมิบุคลากร และมีการจัดทำคำสั่งแบ่งงานในโรงเรียน

#### ด้านการประสานงาน

โรงเรียนมีการกำหนดรูปแบบ และวิธีการประสานงาน 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การประสานงานตามสายงานการบังคับบัญชา เช่น ครูใหญ่สั่งงานไปยังหัวหน้าฝ่าย หัวหน้าหมวดวิชา

2. การประสานงานในรูปคณะกรรมการ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ขึ้นภายในโรงเรียน เช่น คณะกรรมการวิชาการ คณะกรรมการฝ่ายปกครอง

ส่วนวิธีการประสานงาน มีการประสานงานหลายวิธี เช่น การออกเป็นคำสั่งของโรงเรียน การจัดประชุม โดยมีการประชุมประจำสัปดาห์ ประชุมประจำเดือน ทั้งนี้ คณะครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง

ผลการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนมีเอกสารการจัดประชุมครู ประชุมนักเรียน ประชุมคณะกรรมการโรงเรียน และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการต่างๆ ของโรงเรียน เช่น คณะกรรมการโรงเรียน คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการฝ่ายปกครองในการดำเนินการประชาสัมพันธ์โรงเรียน มีการจัดทำเอกสารแผ่นพับแนะนำโรงเรียน คู่มือนักเรียน

#### ด้านการควบคุมงาน

ในด้านการนิเทศ ติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน จากการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สรุปได้ว่า มีการนิเทศ ติดตามการปฏิบัติงาน 2 ประเภท

1. การปฏิบัติงานทั่วไป ที่มีใช้การจัดการเรียนการสอน มีการนิเทศติดตาม โดยการจัดประชุมประจำสัปดาห์ และให้มีการบันทึกรายงานของผู้ปฏิบัติงาน เช่น บันทึกของครูเวร บันทึกของครูฝ่ายปกครอง เสนอให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำเดือน
2. การจัดการเรียนการสอน กำหนดให้ครูทำแฟ้มสะสมผลงาน สามารถตรวจสอบให้คำแนะนำเป็นรายบุคคลได้ และมอบหมายให้ฝ่ายวิชาการจัดการนิเทศภายใน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมีการนิเทศเป็นครั้งคราว

สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนของโรงเรียน โรงเรียนมอบหมายให้ผู้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบโครงการเสนอผลการดำเนินงานเป็นเอกสาร แล้วนำเข้าสู่เสนอที่ประชุมครูเพื่อสรุปประเมินผล เพื่อนำข้อบกพร่องและปัญหาข้อขัดข้องไปแก้ไขในการดำเนินงานครั้งต่อไป

ผลการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนมีการออกคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียน มีเอกสารหลักฐานการจัดนิเทศ มีสมุดนิเทศของฝ่ายวิชาการ มีสมุดบันทึกของครูเวร บันทึกของฝ่ายปกครอง มีเอกสารสรุปงาน/โครงการ และหลักฐานภาพถ่ายกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

#### ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

##### ความพร้อมในการจัดการศึกษา

##### 1. ด้านบุคลากร

โรงเรียนขาดแคลนครูที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เนื่องจากโรงเรียนไม่สามารถจ่ายค่าตอบแทนให้ครูได้ตามวุฒิ เพราะงบประมาณไม่เพียงพอ จึงขอเสนอให้รัฐจัดสรรงบประมาณเป็นเงินเดือนครู ให้ได้ตามวุฒิ

## 2. ด้านอาคารสถานที่

2.1 โรงเรียนต้องพึ่งตนเองในการจัดเตรียมอาคารสถานที่ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษาของโรงเรียน รัฐน่าจะจัดสรรงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ให้โรงเรียนด้วย

2.2 ในปัจจุบันมีโรงเรียนประถมศึกษาหลายแห่งยุบเลิก ควรเปิดโอกาสให้โรงเรียนพระปริยัติธรรม เข้าไปใช้ประโยชน์ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ถูกยุบเลิก ที่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน

## 3. ด้านวัสดุอุปกรณ์

โรงเรียนพระปริยัติธรรม มีการขาดแคลนด้านวัสดุ อุปกรณ์เป็นอย่างมาก เมื่อเทียบกับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา และ โรงเรียนประถมศึกษา จึงอยากให้ทางรัฐออกระเบียบเกี่ยวกับการขอใช้วัสดุอุปกรณ์ของ โรงเรียนใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะวัสดุเพื่อการเรียนการสอน

## 4. ด้านงบประมาณ

ปัจจุบันโรงเรียนพระปริยัติธรรม ได้รับงบประมาณจากกรมการศาสนา เป็นเงินอุดหนุนรายหัวนักเรียน แต่ได้รับในอัตราที่ต่ำกว่าโรงเรียนสังกัดอื่น ในขณะที่โรงเรียนสังกัดอื่นได้รับงบประมาณหมวดอื่น ๆ ด้วย เช่น เงินเดือน ค่าวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค และอื่น ๆ รัฐควรจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนพระปริยัติธรรมเท่าเทียมกับโรงเรียนสังกัดอื่นด้วย

## สภาพการบริหารโรงเรียน

### 1. ด้านการวางแผน

โรงเรียนพระปริยัติธรรม เป็นโรงเรียนที่มีลักษณะพิเศษที่อาจจะต้องมีการวางแผนที่แตกต่างไปจากโรงเรียนทั่วไป จึงขอเสนอให้มีการพัฒนาบุคลากร เรื่องการวางแผนการจัดการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมโดยเฉพาะ

### 2. ด้านการจัดองค์การ

การบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม เน้นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างบรรพชิตกับคฤหัสถ์ โดยเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดประชุมสัมมนาในเรื่องรูปแบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

### 3. ด้านการประสานงาน

ในปัจจุบันโรงเรียนพระปริยัติธรรม มีความจำเป็นต้องประสานงาน ขอความสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะชุมชน ท้องถิ่น และคณะสงฆ์ จึงอยากจะให้กรรมการ ศาสนาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หารูปแบบและแนวทางการประสานงานที่ได้ผลเสนอแนะ ให้แก่โรงเรียนพระปริยัติธรรม

### 4. ด้านการควบคุมงาน

บุคลากรที่ทำงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความเสียสละสูง ไม่ว่าจะเป็นบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ ฉะนั้นในการควบคุมงาน จะต้องระมัดระวังผลกระทบที่มีต่อความรู้สึกรของบุคลากร จึงฝากให้ผู้บริหารโรงเรียนตระหนักในเรื่องนี้เป็นพิเศษ

### สภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

การสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอน ของครูผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลได้ผลดังนี้

#### ตอนที่ 1 สถานภาพของครูผู้สอน

##### ตารางที่ 4 สถานภาพครูผู้สอน

| สถานภาพ                               | จำนวน<br>(คน/รูป) | ร้อยละ<br>(N = 160) |
|---------------------------------------|-------------------|---------------------|
| สถานภาพ                               |                   |                     |
| บรรพชิต                               | 98                | 61.25               |
| คฤหัสถ์                               | 62                | 38.75               |
| อายุ                                  |                   |                     |
| น้อยกว่า 31 ปี                        | 66                | 41.25               |
| 31 – 40 ปี                            | 65                | 40.63               |
| 41 – 50 ปี                            | 29                | 18.12               |
| มากกว่า 50 ปี                         | -                 | -                   |
| วุฒิการศึกษา / ความรู้สูงสุดที่ได้รับ |                   |                     |
| ด้านธรรม                              |                   |                     |
| - นักธรรมเอก                          | 153               | 95.63               |
| ด้านบาลี                              |                   |                     |
| - เปรียญ 3 ประโยค                     | 12                | 7.50                |
| - เปรียญ 4 ประโยค                     | 16                | 10.00               |
| - เปรียญ 6 ประโยค                     | 8                 | 5.00                |
| ด้านสามัญ                             |                   |                     |
| - ปริญญาตรี                           | 100               | 62.50               |
| - อนุปริญญา                           | 60                | 37.50               |

ตารางที่ 4 (ต่อ)

| สถานภาพ              | จำนวน<br>(คน/รูป) | ร้อยละ<br>(N = 160) |
|----------------------|-------------------|---------------------|
| ประสบการณ์ในการทำงาน |                   |                     |
| น้อยกว่า 11 ปี       | 131               | 81.88               |
| 11 – 20 ปี           | 22                | 13.75               |
| 21 – 30 ปี           | 7                 | 4.37                |
| มากกว่า 30 ปี        | 0                 | 0.00                |

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นบรรพชิตคิดเป็นร้อยละ 61.25 เป็น  
 ศฤกษ์ คิดเป็นร้อยละ 38.75 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามน้อยกว่า 31 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.25  
 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.63 อายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.12  
 วุฒิการศึกษาและความรู้สูงสุดที่ได้รับ ด้านธรรมประกอบด้วย นักธรรมเอก จำนวน 153 คน/รูป  
 ด้านบาลีประกอบด้วยเปรียญ 3 ประโยค จำนวน 12 คน/รูป เปรียญ 4 ประโยค จำนวน 16 คน/รูป  
 และด้านเปรียญ 6 ประโยค จำนวน 8 คน/รูป สำหรับประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียน  
 ปรัชญธรรม แผนกสามัญศึกษาน้อยกว่า 11 ปี คิดเป็นร้อยละ 81.88 ระหว่าง 11 – 20 ปี คิดเป็น  
 ร้อย 13.75 ระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.37

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 5 สภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวางแผนการสอน

| สถานภาพ                                                                                              | จำนวน<br>(คน/รูป) | ร้อยละ<br>(N = 160) |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|---------------------|
| 1. การจัดทำแผนการเรียนการสอนของโรงเรียน                                                              |                   |                     |
| จัดทำเป็นรายปีการศึกษา                                                                               | 21                | 13.12               |
| จัดทำเป็นรายภาคเรียน                                                                                 | 139               | 86.88               |
| 2. การจัดให้มีกระบวนการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร<br>แก่ครูของโรงเรียน                        |                   |                     |
| จัดอบรมที่โรงเรียน                                                                                   | 85                | 53.13               |
| ส่งครูไปอบรม                                                                                         | 153               | 95.63               |
| ให้ศึกษาเอกสารหลักสูตร                                                                               | 115               | 71.88               |
| ให้ศึกษาจากสื่อต่าง ๆ เช่น วีดิทัศน์ / เทป                                                           | 66                | 41.25               |
| ผู้บริหารดำเนินการนิเทศด้วยตนเอง                                                                     | 30                | 18.75               |
| 3. การจัดเอกสารหลักสูตร คู่มือครู และเอกสารประกอบต่าง ๆ<br>ของโรงเรียน                               |                   |                     |
| มอบให้ครูทุกคน                                                                                       | 131               | 81.88               |
| จัดไว้ในห้องวิชาการ                                                                                  | 89                | 55.63               |
| จัดไว้ที่หมวดวิชา                                                                                    | 65                | 40.63               |
| 4. การจัดประชุมปฏิบัติการเพื่อจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้<br>รายวิชาให้สอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียน |                   |                     |
| จัดประชุมทั้งโรงเรียน                                                                                | 131               | 81.88               |
| จัดประชุมเป็นหมวดวิชา                                                                                | 23                | 14.38               |
| จัดประชุมตามระดับ ม.ต้น , ม.ปลาย                                                                     | 15                | 9.38                |
| ไม่จัด (เพราะโรงเรียนไม่มีความพร้อม<br>จึงให้ครูศึกษาเอกสาร)                                         | 14                | 8.75                |

ตารางที่ 5 (ต่อ)

| สถานภาพ                                         | จำนวน<br>(คน/รูป) | ร้อยละ<br>(N = 160) |
|-------------------------------------------------|-------------------|---------------------|
| 5. การเตรียมการสอนโดยจัดทำแผนการสอนของครูผู้สอน |                   |                     |
| จัดทำทั้งปีการศึกษา                             | 14                | 8.75                |
| จัดทำเป็นรายภาคเรียน                            | 138               | 86.25               |
| จัดทำเป็นรายสัปดาห์                             | 8                 | 5.00                |
| 6. การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน          |                   |                     |
| จัดทำในระดับกลุ่มโรงเรียน                       | 37                | 23.13               |
| จัดทำในระดับโรงเรียน                            | 78                | 48.75               |
| จัดทำในระดับหมวดวิชา                            | 43                | 26.88               |
| จัดทำเป็นรายวิชา                                | 85                | 53.13               |
| ไม่มีการจัดทำ เพราะขาดบุคลากร                   | 8                 | 5.00                |

จากตารางที่ 5 พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวางแผนการสอน

1. การจัดทำแผนการเรียนการสอนของโรงเรียนจัดทำเป็นรายภาคเรียนมากที่สุด ร้อยละ 86.88
2. การจัดให้มีกระบวนการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแก่ครูของโรงเรียน โดยส่งครูไปอบรมมากที่สุด ร้อยละ 95.63 ผู้บริหารดำเนินการนี้เทศด้วยตนเอง น้อยที่สุด ร้อยละ 18.75
3. การจัดเอกสารหลักสูตร คู่มือครู และเอกสารประกอบต่าง ๆ ของโรงเรียน มอบให้ครูทุกคน มากที่สุด ร้อยละ 81.88 น้อยที่สุด จัดไว้ที่หมวดวิชา ร้อยละ 40.63
4. การจัดประชุมปฏิบัติการเพื่อจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาให้สอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียน ดำเนินการมากที่สุด คือ จัดประชุมทั้งโรงเรียน ร้อยละ 81.88 ไม่จัด ร้อยละ 8.75 (เหตุผลที่ไม่จัด เพราะโรงเรียนไม่มีความพร้อม จึงให้ครูศึกษาเอกสาร)
5. การเตรียมการสอนโดยจัดทำแผนการสอนของครูผู้สอน มากที่สุดจัดทำเป็นรายภาคเรียน ร้อยละ 86.25 น้อยที่สุดจัดทำเป็นรายสัปดาห์ ร้อยละ 5.00

6. การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน มากที่สุดจัดทำเป็นรายวิชา ร้อยละ 53.13  
น้อยที่สุด คือจัดทำในระดับกลุ่มโรงเรียน ร้อยละ 23.13

ตารางที่ 6 สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรมการสอน

| สถานภาพ                                                                                    | จำนวน<br>(คน/รูป) | ร้อยละ<br>(N = 160) |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|---------------------|
| 1. การทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อน<br>การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน               |                   |                     |
| จัดดำเนินการระดับโรงเรียนเพื่อจัดชั้นเรียน                                                 | 118               | 73.75               |
| จัดดำเนินการระดับห้องเรียน เพื่อจัดกลุ่ม                                                   | 86                | 53.75               |
| จัดดำเนินการเป็นรายวิชาเพื่อการสอน                                                         | 64                | 40.00               |
| 2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้<br>นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของครูผู้สอน |                   |                     |
| จัดโดยให้ค้นคว้าจากหนังสือเรียน                                                            | 132               | 82.50               |
| จัดโดยให้ค้นคว้าจาก Internet                                                               | 50                | 31.25               |
| จัดโดยให้ค้นคว้าจากสื่อสิ่งพิมพ์                                                           | 132               | 82.50               |
| จัดโดยให้ค้นคว้าจากวิทยุโทรทัศน์                                                           | 102               | 63.75               |
| จัดโดยให้ค้นคว้าจากแหล่งความรู้ในชุมชน                                                     | 78                | 48.75               |
| 3. สถานที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียน<br>ของครูผู้สอน                           |                   |                     |
| จัดเฉพาะในห้องเรียน                                                                        | 117               | 73.13               |
| จัดนอกห้องเรียนแต่อยู่ในบริเวณโรงเรียน                                                     | 95                | 59.38               |
| ศึกษาดูงานนอกโรงเรียน                                                                      | 93                | 58.13               |
| 4. ผู้กำหนดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน                                                     |                   |                     |
| ครูผู้สอน                                                                                  | 118               | 73.75               |
| นักเรียน                                                                                   | 43                | 26.88               |
| ครูร่วมกับนักเรียน                                                                         | 131               | 81.88               |
| ผู้บริหารโรงเรียน                                                                          | 42                | 26.25               |

ตารางที่ 6 (ต่อ)

| สถานภาพ                                                                            | จำนวน<br>(คน/รูป) | ร้อยละ<br>(N = 160) |
|------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|---------------------|
| 5. การจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม<br>ของครูผู้สอน                       |                   |                     |
| จัดโดยวิธีจัดกลุ่มถาวร                                                             | 42                | 26.25               |
| จัดกลุ่มหมุนเวียน                                                                  | 109               | 68.13               |
| จัดกลุ่มคล่องกันระหว่างนักเรียนเก่งและนักเรียนอ่อน                                 | 74                | 46.25               |
| จัดแยกกลุ่มนักเรียนเก่งและนักเรียนอ่อน                                             | 29                | 18.13               |
| 6. การจัดการเรียนการสอนเชื่อมโยงกับสภาพชุมชน<br>ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของครูผู้สอน |                   |                     |
| จัดโดยวิธีไปศึกษาสภาพชุมชนจริง                                                     | 57                | 35.63               |
| จัดโดยเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาสอนในโรงเรียน                                           | 84                | 52.50               |
| จัดโดยวิธีนำปัญหาของชุมชนมาศึกษาในห้องเรียน                                        | 66                | 41.25               |
| ไม่ได้จัดทำเพราะ โรงเรียนอยู่ในชุมชนเมือง                                          | 13                | 8.13                |
| 7. การจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม<br>แก่นักเรียนของครูผู้สอน      |                   |                     |
| จัดโดยวิธีสอนสอดแทรกในทุกรายวิชา                                                   | 153               | 95.63               |
| จัดโดยวิธีจัดกิจกรรมตามความสนใจ                                                    | 66                | 41.25               |
| จัดโดยวิธีจัดเป็นกิจกรรมประจำสัปดาห์                                               | 66                | 41.25               |
| 8. การได้รับการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนของครูผู้สอน                                |                   |                     |
| ได้รับการนิเทศจากผู้บริหาร                                                         | 100               | 66.88               |
| ได้รับการนิเทศจากครูวิชาการ                                                        | 124               | 77.50               |
| ได้รับการนิเทศจากเพื่อนครู                                                         | 89                | 55.63               |
| ได้รับการนิเทศจากหัวหน้าหมวดวิชา                                                   | 79                | 49.38               |

ตารางที่ 6 (ต่อ)

| สถานภาพ                                                      | จำนวน<br>(คน/รูป) | ร้อยละ<br>(N = 160) |
|--------------------------------------------------------------|-------------------|---------------------|
| 9. การได้รับการนิเทศการสอนจากภายนอกโรงเรียนของครูผู้สอน      |                   |                     |
| ได้รับการนิเทศจากเจ้าหน้าที่จากกรมการศาสนา                   | 58                | 36.25               |
| ได้รับการนิเทศจากเจ้าหน้าที่จากเขตการศึกษา                   | 80                | 50.00               |
| ได้รับการนิเทศจากเจ้าหน้าที่จากสำนักงาน<br>ศึกษาธิการจังหวัด | 37                | 23.13               |
| ได้รับการนิเทศจากเจ้าหน้าที่จากสำนักงาน<br>ศึกษาธิการอำเภอ   | 37                | 23.13               |
| ได้รับการนิเทศจากเจ้าหน้าที่จากเจ้าหน้าที่กลุ่มโรงเรียน      | 87                | 54.38               |
| 10. การจัดบริการแนะแนวของโรงเรียน                            |                   |                     |
| จัดดำเนินการโดยมีครูแนะแนว                                   | 93                | 58.13               |
| จัดดำเนินการโดยใช้บุคลากรอื่น                                | 44                | 27.50               |
| จัดดำเนินการโดยใช้ครูประจำชั้น                               | 94                | 58.75               |

จากตารางที่ 6 พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีรายละเอียดดังนี้

1. การทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนส่วนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน จัดดำเนินการระดับโรงเรียน เพื่อจัดชั้นเรียนมากที่สุด ร้อยละ 73.75 รองลงมาเป็นการจัดระดับห้องเรียนเพื่อจัดกลุ่ม ร้อยละ 53.75 และจัดเป็นรายวิชาเพื่อสอนซ่อมเสริม คิดเป็นร้อยละ 40
2. การจัดการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยจัดให้ค้นคว้าจากหนังสือเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.50 เท่ากับการจัดให้ค้นคว้าจากสื่อสิ่งพิมพ์ รองลงมาให้ค้นคว้าจากวิทยุโทรทัศน์ ร้อยละ 63.75 ค้นคว้าจากแหล่งความรู้ในชุมชน ร้อยละ 48.75 และค้นคว้าจาก Internet ร้อยละ 31.25

3. สถานที่จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนของครูผู้สอน จัดเฉพาะในห้องเรียน ร้อยละ 73.13 จัดนอกห้องเรียนแต่อยู่ในบริเวณโรงเรียน ร้อยละ 59.38 และศึกษาดูงานนอกโรงเรียน ร้อยละ 58.13
4. ผู้กำหนดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน กำหนดโดยครูผู้สอนร่วมกับนักเรียน ร้อยละ 81.88 รองลงมาเป็นการจัดโดยครูผู้สอน ร้อยละ 73.75 ส่วนกำหนดโดยนักเรียน มีการดำเนินการใกล้เคียงกำหนดโดยผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 26.25
5. การจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม จัดเป็นกลุ่มหมุนเวียน ร้อยละ 68.13 จัดคละกันระหว่างนักเรียนเก่งและนักเรียนอ่อน ร้อยละ 46.25 และจัดเป็นกลุ่มถาวร ร้อยละ 26.25
6. การจัดการเรียนการสอนเชื่อมโยงกับสภาพชุมชน ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม จัดโดยเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาสอนในห้องเรียน ร้อยละ 52.50 รองลงไปเป็นการจัดโดยวิธีนำปัญหาของชุมชน มาศึกษาในห้องเรียน ร้อยละ 41.25 และโดยวิธีจัดไปศึกษาสภาพชุมชนจริง ๆ ร้อยละ 35.63
7. การจัดการเรียนการสอน เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียน จัดโดยสอนสอดแทรกในทุกรายวิชามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.63 จัดโดยวิธีจัดกิจกรรมตามความสนใจ คิดเป็นร้อยละ 41.25 เท่ากับจัดโดยวิธีจัดเป็นกิจกรรมประจำสัปดาห์
8. การได้รับการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนของครูผู้สอน พบว่า ครูได้รับการนิเทศจากครูวิชาการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.50 รองลงมาได้รับการนิเทศจากผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 66.88 และได้รับการนิเทศจากเพื่อนครู คิดเป็นร้อยละ 55.63 และได้รับการนิเทศจากหัวหน้าหมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 49.38
9. การได้รับการนิเทศการสอนจากภายนอกโรงเรียน พบว่า ครูได้รับการนิเทศจากกลุ่มโรงเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.38 รองลงมาได้รับการนิเทศจากเจ้าหน้าที่เขตการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50.00 และได้รับการนิเทศจากเจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ร้อยละ 23.13 เท่ากับได้รับการนิเทศจากเจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ และไม่ได้รับการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 32.50
10. การจัดบริการแนะแนวของโรงเรียน จัดดำเนินการโดยใช้ครูประจำชั้น ร้อยละ 58.75 จัดดำเนินการโดยมีครูแนะแนว ร้อยละ 58.13 และจัดดำเนินการโดยใช้บุคลากรอื่น คิดเป็นร้อยละ 27.50

ตารางที่ 7 สภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและนวัตกรรม

| สถานภาพ                                                  | จำนวน<br>(คน/รูป) | ร้อยละ<br>(N = 160) |
|----------------------------------------------------------|-------------------|---------------------|
| 1. การวางแผนการจัดหาสื่อการเรียนของโรงเรียน              |                   |                     |
| มีการจัดหาปีการศึกษาละ 1 ครั้ง                           | 57                | 35.63               |
| มีการจัดหาทุกภาคเรียน                                    | 124               | 77.50               |
| 2. การจัดให้มีการสร้างสื่อการเรียนในโรงเรียนของ โรงเรียน |                   |                     |
| มีการจัดสร้างในระดับกลุ่มโรงเรียน                        | 28                | 17.50               |
| มีการจัดสร้างในระดับหมวดวิชา                             | 71                | 44.38               |
| มีการจัดสร้างโดยครูผู้สอนสร้างเองตามรายวิชา              | 131               | 81.88               |
| 3. การใช้สื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอน                  |                   |                     |
| ใช้ทุกครั้งที่มีการจัดการเรียนการสอน                     | 46                | 28.75               |
| ใช้เป็นครั้งคราว                                         | 114               | 71.25               |
| 4. การจัดระบบการใช้สื่อของโรงเรียน                       |                   |                     |
| จัดเก็บไว้ในห้องเก็บสื่อ                                 | 51                | 31.88               |
| จัดเก็บไว้ในหมวดวิชา                                     | 73                | 45.63               |
| ครูผู้สอนเก็บรักษาเอง                                    | 131               | 81.88               |
| 5. การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน    |                   |                     |
| มีการใช้โดยการเรียนเป็นรายวิชา                           | 70                | 43.75               |
| มีการใช้เป็นอุปกรณ์ช่วยสอนของครู                         | 101               | 63.13               |
| มีการใช้เป็นแหล่งค้นคว้าความรู้ของนักเรียน               | 57                | 35.63               |
| ไม่ใช้ เพราะไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์                      | 23                | 14.38               |
| 6. การใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน       |                   |                     |
| มีการใช้โดยใช้ C.D.ROM                                   | 73                | 45.63               |
| มีการใช้โดยใช้ Internet                                  | 35                | 21.88               |
| มีการใช้โดยใช้เทคนิคการสอนแบบต่างๆ เช่น Story Line       | 44                | 27.50               |
| ไม่มีการใช้ เพราะโรงเรียนไม่มีความพร้อม ด้านอุปกรณ์      | 44                | 27.50               |

จากตารางที่ 7 พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและนวัตกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผนการจัดหาสื่อของโรงเรียน มีการวางแผนจัดหาสื่อทุกภาคเรียน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.50 และเป็นการวางแผนจัดหา ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 35.6
2. การจัดให้มีการสร้างสื่อการเรียนในโรงเรียน พบว่า มีการจัดสร้างโดยครูผู้สอนตาม รายวิชา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.88 มีการจัดสร้างในระดับหมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 44.38 และมีการจัดสร้างในระดับกลุ่มโรงเรียน ร้อยละ 17.50
3. การใช้สื่อการเรียนการสอนของครู พบว่า ครูใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนเป็น ครั้งคราวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.25 และมีการใช้สื่อทุกครั้งที่จัดการเรียนการสอน คิดเป็น ร้อยละ 28.75
4. การจัดระบบการใช้สื่อการเรียนของโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนเก็บรักษาสื่อเอง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.88 จัดเก็บไว้ที่หมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 45.63 และจัดเก็บไว้ที่ห้องสื่อ ร้อยละ 31.88
5. การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการเรียนการสอน พบว่า มีการใช้คอมพิวเตอร์เป็น อุปกรณ์ช่วยสอนสำหรับครู มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.13 ใช้เรียนเป็นรายวิชา คิดเป็นร้อยละ 43.75 และใช้เป็นแหล่งค้นคว้าความรู้ของนักเรียน ร้อยละ 35.63 และไม่มีการใช้เลย คิดเป็น ร้อยละ 14.38 เพราะไม่มีคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสอน
6. การใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน พบว่า มีการใช้ C.D.ROM คิดเป็นร้อยละ 45.63 และมีการใช้เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 27.50 มีการใช้ Internet คิดเป็นร้อยละ 21.88 และไม่มีการใช้ คิดเป็นร้อยละ 27.50 เพราะโรงเรียนไม่มีอุปกรณ์

ตารางที่ 8 สภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล

| สถานภาพ                                                                           | จำนวน<br>(คน/รูป) | ร้อยละ<br>(N = 160) |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-------------------|---------------------|
| 1. การจัดให้มีกระบวนการให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล<br>แก่ครูของโรงเรียน |                   |                     |
| จัดดำเนินการโดยการจัดอบรมที่โรงเรียน                                              | 78                | 48.75               |
| จัดดำเนินการโดยให้ศึกษาเอกสารระเบียบ<br>การวัดผลประเมินผล                         | 116               | 72.50               |
| จัดดำเนินการ โดยผู้บริหารนิเทศด้วยตนเอง                                           | 50                | 31.25               |
| อื่นๆ (ไปอบรมเอง)                                                                 | 14                | 8.75                |
| 2. การสร้างแบบทดสอบของ โรงเรียน                                                   |                   |                     |
| สร้างโดยกลุ่มโรงเรียน                                                             | 14                | 8.75                |
| สร้างโดยหมวดวิชา                                                                  | 50                | 31.25               |
| สร้างโดยครูวัดผล                                                                  | 22                | 13.75               |
| สร้างโดยครูผู้สอน                                                                 | 139               | 86.88               |
| 3. วิธีวัดผลของครูผู้สอน                                                          |                   |                     |
| การสังเกต                                                                         | 118               | 73.75               |
| การสัมภาษณ์                                                                       | 94                | 58.75               |
| ใช้แบบทดสอบ                                                                       | 153               | 95.63               |
| ตรวจผลงาน                                                                         | 146               | 91.25               |
| แฟ้มสะสมงาน                                                                       | 72                | 45.00               |
| 4. การนำผลประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา                                          |                   |                     |
| ปรับปรุงการเรียนการสอน                                                            | 153               | 95.63               |
| สอนซ่อมเสริมนักเรียน                                                              | 65                | 40.63               |
| พัฒนาคุณภาพการศึกษา                                                               | 103               | 64.38               |

จากตารางที่ 7 พบว่า การจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล มีรายละเอียด คือ

1. การจัดให้มีกระบวนการให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลแก่ครูของโรงเรียน มีการดำเนินการ โดยจัดให้มีการศึกษาเอกสาร ระเบียบ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.50 และจัดให้มีการอบรมที่โรงเรียน ร้อยละ 48.75 และผู้บริหารเทศด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 31.25 และไปอบรมเอง 8.75
2. การสร้างแบบทดสอบของโรงเรียน พบว่ามีการสร้างโดยครูผู้สอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.88 สร้างโดยหมวดวิชา ร้อยละ 31.25 สร้างโดยครูวัดผล ร้อยละ 13.75 และสร้างโดยกลุ่มโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 8.75
3. วิธีวัดผลของครูผู้สอน พบว่า ครูวัดผล โดยใช้แบบทดสอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.63 รองลงมาเป็น การวัดผลแบบตรวจผลงาน ร้อยละ 91.25 และมีวิธีการวัดผลและแบบสังเกต ร้อยละ 73.75 และวัดผลแบบใช้การสัมภาษณ์ ร้อยละ 58.75 และการวัดผลแบบใช้แฟ้มสะสมงาน ร้อยละ 45.00
4. การนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.63 และเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร้อยละ 64.78 และเพื่อการสอนซ่อมเสริมนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 40.63

### ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนปรีดิธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย

#### ด้านการวางแผนการสอน

มีผู้ให้ข้อเสนอแนะในด้านนี้ รวม 70 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 โดยเรียงลำดับความ  
ความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ควรลดภาระงานด้านอื่น ๆ ของครูผู้สอน เพื่อครูจะได้มีเวลาในการเตรียมการสอน  
อย่างเต็มที่ (50 คน)
2. ไม่ควรให้ครูสอนจำนวนคาบมากเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอน (11 คน)
3. โรงเรียนควรจัดหาหนังสือประกอบการสอนให้เพียงพอสำหรับครู (9 คน)

#### ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

มีผู้ให้ข้อเสนอแนะในด้านนี้ รวม 40 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 โดยเรียงลำดับความ  
ความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. อยากให้จัดอบรมแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับพระภิกษุ  
สามเณร เพื่อให้เหมาะสมกับสมณวิสัย เพราะครูผู้สอนที่บรรจุใหม่ ไม่ค่อยมีประสบการณ์  
(21 คน)
2. อยากให้มีศึกษานิเทศก์มาเยี่ยมโรงเรียนบ่อย ๆ เพราะมีแต่เจ้าหน้าที่ด้านอื่น ๆ  
มาเยี่ยมโรงเรียนเป็นประจำ (19 คน)

#### ด้านสื่อและนวัตกรรมการ

มีผู้ให้ข้อเสนอแนะในด้านนี้ รวม 32 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โดยเรียงลำดับความ  
ความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. โรงเรียนควรจัดงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อการเรียนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะครู  
ผู้สอนไม่มีเงินที่จะจัดหาสื่อ เพราะเงินเดือนน้อยอยู่แล้ว (27 คน)
2. ถ้าเป็นไปได้ อยากจะนำนักเรียน (สามเณร) ไปเรียนในโรงเรียนมัธยมใกล้เคียง  
ที่มีสื่อการเรียนพร้อมในบางชั่วโมง เช่น วิทยาศาสตร์ (5 คน)

**ด้านการวัดผลประเมินผล**

มีผู้ให้ข้อเสนอแนะในด้านนี้รวม 52 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ควรมีการอบรมเรื่องการวัดผล ประเมินผล ตามระเบียบที่ปรับปรุงใหม่ (37 คน)
2. ควรมีการจัดการอบรมเรื่อง การสร้างเครื่องการวัดผล เช่น แบบทดสอบต่าง ๆ

(15 คน)